

Llei electoral: pluralisme i plurinacionacionalitat

«La proporcionalitat del sistema te a veure també amb garantir la representació de la pluralitat de partits que existeixen i no només en l'eix social sinó també en el nacional»

Torna el debat sobre la reforma de la llei electoral. Fa uns dies Albert Rivera proposava un sistema electoral amb una barrera d'un 3% a nivell estatal, explicitant la seva intenció de deixar sense representació els anomenats partits nacionalistes perifèrics. Curiós sentit del pluralisme que te una força política que es defineix com a liberal i progressista! Però és que a més aquesta proposta va en línia contrària al que havien anat apuntat des del partit taronja fins el moment; deien que volien una major proporcionalitat del sistema i que tots els vots valgessin igual. Anem per pams.

La proporcionalitat d'un sistema electoral es mesura pel nivell de correspondència entre el percentatge de vots i d'escons. El sistema electoral espanyol, nascut al 1977, històricament ha beneficiat els grans partits estatals (PSOE i PP, i també ho va fer amb UCD), ha perjudicat la resta de partits estatals (ha estat molt lesiu pel PCE i posteriorment IU), i ha estat força neutre amb els partits nacionalistes perifèrics (CiU, PNV, ERC, etc.). Per tant, la proporcionalitat del sistema no s'ha ressentit per les forces no estatals, aquestes no han obtingut mai "primes" de vot significatives.

És cert que la poca proporcionalitat del sistema és deguda principalment a l'existència de moltes i molt petites circumscripcions (50 províncies + 2 ciutats autònomes). Això genera un efecte majoritari (no proporcional) en gran part del territori espanyol. La majoria de circumscripcions són petites i mitjanes i en elles només poden aconseguir representació els dos primers partits. És un gran repte transformar la mida i disseny de la circumscripció per modificar aquesta realitat. Però no és la única mesura ni la més ràpida per aconseguir major proporcionalitat (canviar d'Hondt per Sainte-Lagué no necessitaria canvi constitucional i podria operar-se des de ja a partir d'una majoria simple).

Ara bé, en un estat de naturalesa plurinacional, la proporcionalitat del sistema te a veure també amb garantir la representació de la pluralitat de partits que existeixen i no només en l'eix social sinó també en el nacional. Des de la transició, a Catalunya i al País Basc s'ha anat consolidat un sistema de partits propi (o subsistema de partits, per la seva relació amb el marc normatiu i polític espanyol) que ha donat centralitat i protagonisme a partits polítics diferents als d'àmbit estatal. Amb menor mesura també ha ocorregut a Galícia, el País Valencià, Navarra, Canàries o Balears.

Proporcionalitat vol dir contemplar i incorporar la diversitat de sistemes electorals del territori. "Que tots els vots valguin igual" o "que no quedin vots sense representació" en un context divers es materialitza estructurant un sistema electoral que contempli aquesta pluralitat ideològica. Així ho apunten, per exemple, resolucions sobre qüestions electorals de la OSCE i la UE. Així es recull en l'esperit constitucional espanyol. I així ho hauria de dictar el sentit comú.